

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto	24 kron
za pol leta	12 "
za četrť leta	6 "
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogode

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trst

Politično društvo „Edinost“

priredi

v nedeljo, dne 9. decembra 1900

volilna shoda

v Kolonji

v gostilni pri Matevžu

in

v Rojanu

v prostorih konsumnega društva

ob 4. uri popoldne

s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika.
2. Pogovor o volitvah.
3. Eventualnosti.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

Tu doktrinarizem, tu — življenje!

V.

Danes treba, da se poslovimo od nemško-liberalnega doktrinarstva v brošuri grofa Czernina.

Radi važnosti in aktuelnosti stvari hočemo še enkrat reagirati na prizadevanja grofovskega avktorja, da bi dokazal neko »višjo vrednost« nemškega jezika in pa »državno potrebo«, da se nemški jezik uzakoni kakor državni in posredovalni jezik.

Slučaj je hotel, da se ne treba truditi nam, da čvrzemo prvo trditev nemškega doktrinarja. Baš zadnja »Politik« se bavi s tem predmetom. Imamo torej pred sabo vir, ki je res poklican, kompetenten. Podavši dokaz, da ga ni nobenega pojma človeškega duha, na katerem-koli polju, ki ne bi našel jasnega, izerpljivega izraza, kakor ne bolj v nobenem drugem kulturnem jeziku, pravi »Politik«:

Jezike civiliziranih narodov je možno motriti in ocenjavati le s stališča, da se v njih razodeva duševno življenje in snovanje narodne skupnosti. Tu ne more torej biti nikake podrejenosti ali nadrejenosti, tu mora vsaki jezik v obsežju narodnosti, kateri je v last, veljati ravno toliko, kakor drugi. Iz zgreševanja tega samo ob sebi umevnega stališča prihaja ves ta prepir, ki napolnjuje da-

našnje dni z brezkončnimi jezikovnimi konflikt. Češki jezik je danes, brez prigovora, kulturni jezik, kakor vsaki drugi. Jezik, v katerem so se ustvarila nesmrtna mojstvska dela pesništva, naj bi ne bil sposoben za koncept kakega kancelista? Jezik, ki more v živem predstavljanju izerpavati vse probleme človeštva, naj bi ne imel kvalifikacije za porabo v občevaranju uradov med seboj? V tem je ravno ono, kar ponižuje v sorodnem jezikovnem prepiru!

In na drugem mestu pravi isti list: Narodni predsodek in sovražna zavzetost sta sicer v noveji čas donesla doktrine o »več in manje vrednih jezikih«, doktrine, izkovane po »semenjski vrednosti«, kakor da bi pri jeziku ne šlo za etične znake, za njega notranjo vsebino, in kakor da bi marveč stopinjo njega popolnosti določala le svota oseb, ki govorijo ta jezik! To bi se reklo jezik človeka kvalificirati na isti način, kakor delajo to »filozofi narave« z različnimi živalskimi jeziki, ki vendar ne veljajo kakor izraz npravnstvene in duševne nadarjenosti, ampak le kakor znak fizične vrste istih.

Kar pripoveduje tu praški list, bi se reklo priprosto: vrednosti jezika ni smeti meriti po številu ljudi, ki ga govorijo, ampak po njega sposobnostih kakor kulturno sredstvo. Kakor izglede naj navedemo jezik grškega naroda. In vendar so bili Grki mojstri Latinom, a o tem poslednjem se imajo tudi — Nemci zahvaliti za ogromen del, ako ne za vso svojo kulturo!!

Istotako neosnovana, doktrinarna je trditev grofa Czernina, da v Avstriji državna potreba velevala, da se nemščina potom zakona določi kakor državni jezik. Slovanska plemenena se niso protivila jedinstvenemu jeziku na gotovih centralnih mestih, v kolikor govori za to resnična praktična potreba. Ali ni las več ne morejo dovoliti. Ta potreba pa ne zahteva nikakor, da bi le jedni narodnosti pritiskali zakonito znamko večje vrednosti. Neki nemški konservativci je svojedobno — če se ne motimo, v »Vaterlandu« — tako-le dovedel ad absurdum zah-tevo Nemcev po uzakonjenju nemškega državnega jezika. Menil je: kar je res potrebno v tem pogledu, prihaja samo ob sebi in ima v praktični potrebi jamstvo svojega obstanka. V kolikor zahteva potreba, se tudi vrši in se bo vršilo; zahtevanje pa, naj se to tudi uzakoni, je tako nezmislno, kakor da bi ob bregovih Donave hoteli postavljati tablice z napismi: tu ima Donava teči na desno, tu na

levo, tu ima biti globoka, tu plitva! Donava teče tudi brez tablic v svoji smeri in svoji strugi in se globi in plitvi, kakor zahteva teren — narava! Tako je tudi z veljavo nemškega jezika v Avstriji, je menil oni konservativci. In nadalje je menil:

Vsako nasilje bi bilo le nevarno, ker bi pomenjalo nemoralno poniževanje onih, ki se sicer udajajo faktični potrebi; bila bi torej nepotrebná provokacija, ki bi izzivala nedoglednih bojov in konfliktov in bi le spravljajala v nevarnost tudi ono, kar se sicer pripoznava....!

Grof Czernin ne pripoznava v jezikovnem vprašanju tudi onega stališča, ki je v dotiki z narodno častjo. Je pač doktrina, ki ne umeje onega, kar se snuje in vibrira v duši narodov, in ki bi hotela se silo dušiti, kar se je porodilo iz ideje, ki ima nepremagljivo etično silo v sebi. Narodna občutljivost je ravno v Avstriji moment, s katerim treba računati. Kdor hoče biti v Avstriji res državnik, ta bo gledal s strahom, da se tega momenta ne dotakne odurno. Narodna občutljivost je kakor sodček, napolnjen z eksplozivnimi snovmi; užigalico blizu, in eksplozija je neizogibna.... Grofu Czerninu se pa zdi ta moment smešen in nobenega uvaževanja vreden! S tem pa je dokazal le to jedno jedino, da je doktrinar, ki si je prisvojil vse nelepe instinkte in pretenzije nemških liberalcev, ki pa ne pozna — onih sil, ki so gonilna moč v življenju te države, sil, ki jedine morejo povzdigniti državo do veličine, ali pa — ako bi jih nasilje pregnalo v nevarne struje —, ki morejo tudi upropasti državo.

Mnogo je prepira o tem, da-li v Avstriji sploh imamo kako državno idejo, idejo, ki bi spajala vsa plemena, ki bi bila torej nepremičen fundament tej državi. Jedni menijo, da je ni, mi pa pravimo, da je! Mi se navadno ne strinjamo z nazori lista »Reichswehr«. Pre — vojaški je! Vojaški krogi v Avstriji pa — to je notoročno — nimajo posebnega zmisla za čustvovanje narodov in le preradi se nagibljejo k nazorom, da narodi prav za prav nimajo nobene druge naloge, nego da — dajejo državi vojske! A celó ta list je nedavno temu nastopno formuliral državno idejo avstrijsko: država bodi urejena tako, da vsi narodi zadobe prepričanje, da bi se nikjer drugje, v nobeni drugi državi ne mogli tako slobodno razvijati in negovati svoje narodne individualnosti ter vama:

maja: stezice, strehe, nad vodo viseče vrbe... Samo da ni bilo slišati slavea v grmu, in ni bilo čutiti vonjave topolov in mlade trave....

Prišel je do vrta, je Rjabovič poiskal vrata... Na vrtu je bilo temno in tiho... Videti je bilo samo debela bližnjih brez in mal kos drevoreda, sicer pa se je vse gromadilo v črno maso... Rjabovič je željno poslušal in pazljivo gledal, a ko se je pomudil kake četrt ure in ni dočkal niti glasu, niti luči, se je počasi podal nazaj...

Prišel je k reki. Pred njim se je belila generalova kopel in plahte, viseče na držaju mostka... Stopil je na mostek, obstal ter se brez slehernega vzroka dotaknil plahte. Plahte so bile kosmate in že komaj hladne. Pogledal je doli v vodo... Reka je naglo tekla in slišljivo pluskala ob kole kopeli. Rdeči mesec je odseval od levega brega; mali valovi so begali po njegovem odsevu, ga raztezali, kosali na dele, in zdelo se je, da ga hočejo odnesti kakor trsko.

«Kak nezmisel! Kak nezmisel!» je premišljeval Rjabovič, gledaje na pluskajočo vodo: »kako je vse to nerazumljivo!»

Sedaj, ko že ničesar več ni pričakoval,

rovati svojega obstanka, nego baš v Avstriji!

Da, tako je, to bi bila jedina resnična državna ideja za Avstrijo: državniki naj bi se izogibali vsemu, kar more žaliti narodni čut, varovati interese in prava vseh narodnosti, povspeševati njih politična, narodna, kulturna in gospodarska stremjenja ter utrditi v narodih zavest, da se v tej državi morejo povsem slobodno gibati....! Nemški doktrinari pa hočejo baš narobe; oni vidijo državno idejo v povzdiganju jedne narodnosti nad vse druge, v oviranju drugih narodnosti v njih razvoju ter v kratenju slobode vsem onim, ki niso bili tako srečni, da bi jih bila rodila nemška mati. Mi vidimo državno idejo v uredbi, da ne bo ne zmagovalcev ne premaganih, ne hegemonov, ne helotov, ne privilegiranih, ne poniževanih. Nemški doktrinari hočejo razmerje med objestnim »herrnvolkom« in drugimi, v inferijornost za večno obsojenimi plemeni. Oni hočejo srednješko brutaliziranje, mi pa hočemo moderno slobodno — življenje! Ker pa se kolo časa vedno vrti v napredni smeri in nikdar ne nazaj, je naše prepričanje nepremično, da zmagajo narodi se svojimi plemenitimi aspiracijami in da v nedolgi bodočnosti nastopi dan, ko bodo mogli vsi vstopiti v arenona velikotekmovanje....

Grof Czernin in »Triester Zeitung« pa naj le vrtita kolo časa nazaj v srednji vek! Slednjič se kolo vendar-le zavrti — čez njiju in sorodne jima doktrinarske duše....

Politični pregled.

V TRSTU, dne 6. decembra 1900.

Volilno gibanje. Istra. O nasilju,

ki se je dogodilo na volitvi za V. kurijo v Opatlju (ta volitev je bila tudi uničena, kakor znano) poroča »Naša Sloga«: Volitev je bila dne 29. t. m., imelo se je voliti do 5. ure. Do te ure pa je bila prečitana listina do št. 700, dočim ima vsa lista 1043 volileev. Ob 5. uri so navalili v volilno dvorano opatljaki meščani, ki niso imeli volilne pravice. Naši volileci so hoteli za njimi v dvorano, ali orožniki jih niso pustili. Na ponovno zahtevo, naj jih puste notri, je šel jeden orožnikov h komisarju po napotke, a prišel je z odgovorom: ni pomoči, morate oditi, ako ne z lepo. pojdete z z grdo! Naši volileci so bili stirani z volišča,

se mu je v jasni luči kazal dogodek s poljubom, njegova nepotrpežljivost, nejasne nadeje in izhod iz zmot... Sedaj se mu ni zdelo več čudno, da ni dočkal generalovega jezdeca, in da nikdar ne uzre nje, ki ga je po naključju poljubila namesto družega; nasprotno, čudno bi se mu zdelo, ko bi njo ugledal....

Voda je bežala, Bog ve kam in zakaj? Ravno tako je bežala tudi v maju; iz rečice v maju se je izlila v veliko reko, iz reke v morje, potem pa se je razlhapala, se izpremenila v dež, in mogoče, da ta voda zopet beži pred očmi Rjabičevimi... Kako? Zakaj?

In ves svet, vse življenje se je zdelo Rjabiču neumljiva mistifikacija brez namena... In obrniviši oči od vode in pogledavši na nebo, se je spomnil, kako se je igrala z njim usoda v podobni neznane ženske, spomnil se je svojih poletnih sanjarij in obrazov, in življenje se mu je zdelo nenavadno pusto, revno, brezbarvno....

Ko se je vrnil v sobo, ni našel niti jednega prijatelja. Sluga mu je naznanil, da so vsi odšli k »generalu Fontrijabkinu«, ki je jezdeca poslal ponje... Za hip je zagorelo veselje v prsih Rjabičevih, a hitro je je pogasil, legel v postelj in ni šel k generalu...

PODLISTEK

Poljub.

(Ruski spisal A. P. Čehov; preložil Al. Benkovič.) (Zvršetek).

Jednointriidesetega dne meseca avgusta se je vračal iz tabora, a ne več s svojo brigado, marveč z dvema bategijama. Vso pot je sanjarij ter bil razburjen, kakor da odhaja v rojstni kraj. Lotila se ga je silna želja, da bi videl zopet čudnega konja, cerkev, neprijazno rodbino, temno sobo; »notranji glas«, ki tako pogostoma kliče zaljubljenec, mu je nekako šepetal, da jo bo gotovo videl... In mučila so ga vprašanja: kako jo pozdravi? o čem bo govoril z njo? ni-li pozabila poljuba? V neugodnem slučaju, je uvaževal, ko bi se ne sešla z njim, mu bo drago že to, da pojde skozi temno sobo ter se spomni...

Na večer so se pokazali na obzorju znana cerkev in beli skednji... Rjaboviču je pričelo srce tolči... Nič ni slišal častnika, ki je šel mimo in mu nekaj rekel; na vse je pozabil in se koprneče oziral na reko, ki se je lesketala v daljavi, na graščinsko streho, na golobjak, nad katerim so krožili golobi, obsevani od zahajajočega solnea...

Prišel je do cerkve in zaslíšavši nastanjevalce, je čakal, da se za ograjo pokaže jezdec na čudnem konju in pozove častnike na čaj, a poročilo nastanjevalcev je bilo pri kraju, častniki so hiteli in se razkropili po vasi, a jezdec se le ni prikazal...

«A če Rabbek izve od mušikov, da smo prišli, takoj pošlje po nas», je premišljeval Rjabovič, gredé v sobo, in ni mogel umeti, zakaj njegov tovariš užiga svečo, in zakaj sluge hite s pripravljanjem samovara...

Težak nemir ga je premagal. Legel je, potem pa ustal in pogledal skozi okno, da-li jezdec že gre. A jezdeca ni bilo od nikoder. Zopet je legel, čez pol ure ustal in ker ni mogel prenašati nemira, je šel na ulico ter krenil k cerkvi... Na trgu, pri ograji, je bilo temno in pusto... Kaki trije vojaki so stali skupaj na klancu in molčali. Ugledavši Rjaboviča, so se zganili in pozdravili. Odzdravil je ter stopal po znani stezi...

Na nasprotnem bregu je bilo vse nebo zalito s škrlatno rdečino: luna je izhajala; dve ženščini, glasno razgovarjajoči se, sta hodili po vrteh in trgali kapusovo perje; za vrtove je črnelo nekaj biš... Na tem bregu je bilo vse ravno tako, kakor je bilo meseca

a meščani so udrli za njimi s kamenjem, zadevši jednega orožnikov. Volilec, ki so bili v dvorani, je dovolil komisar, da glasujejo še eno uro; onim pa, ki niso mogli več glasovati, je napravil znamenje na glasovnici, s pripombo, da naslednjega dne bodo le oni glasovali. Naslednjega dne se je volitev nadaljevala, a naših je bilo odklonjeno na stotine, češ, da niso zabeleženi. Naši so ogorčeno protestovali proti takemu nasilju, a volilni komisar jim je odgovoril: **La protesti magari contro Dio**, (Protestirajte, če hočete, tudi proti Bogu!), ali: **La taci che non me invipero!** (Molčite, da se ne razljutim!)

In to se imenuje po Istri — volitev! Včeraj so volili nasprotno Rovinj, Kanfanar, Draguč in Veprince. Glede te poslednje sekcije pričakujemo podrobnjših poročil; kajti po včerajšnjih vesteh je bilo vsaj nade, da zmaga naša. Zlotvor Krstić je moral počenjati samega vraga.

Z nami sta volila včeraj sv. Matej na Kastavščini in vrle Marežige.

V Škofiji bo dne 11. t. m. ožja volitev za V. kurijo. Na prvi volitvi so namreč dobili: stranka nasprotna 127, naši 108, socialisti 47 glasov. Ker nobena lista ni dobila absolutne večine, bo ožja volitev med laško in slovensko stranko.

Kranjsko veleposestvo. Tudi stranka v žepnem formatu tako imenovanih kranjskih veleposestnikov je čutila v sebi potrebo, da s tenkim glasom svojim poseže v vekiki zbor, prepevajoči jeremijado o škodljivosti narodnih preprirov za državni organizem in da se potegne za obstoječo ustavo in enotno organizacijo za državo. Če pa so veliki Nemci mogli ustvariti zakone o enakopravnosti — da bi nimb njihove »pravičnosti« in njihove svobodomiselnosti tem bolj blestel —, ne da bi jih zadrževalo to na zahtevanju po državnem jeziku, s čemer zanikujejo one iste od njih samih ustvarjene zakone, potem se ne smemo čuditi, ako se tudi njihovi adepti na Kranjskem ne ženirajo govoriti o mirnem mejsebojnem življenju med narodi in o zakonito zajamčeni slobodi v lastnem razvijanju in zahtevati zajedno — nemški posredovalni jezik, katera zahteva že v kali mori vsako dispozicijo za poravnanje narodnih preprirov.

Ti grofi in baroni na Kranjskem so tuja rastlina, presajena na naša tla, ki se ni mogla nikoli aklimatizirati in stopiti v kontakt z duševnim življenjem naroda, kamo-li da bi imelo zmisla za njega politična stremeljenja! Oni se čutijo nositelje starih preživelih tradicij. Taki so in taki ostanejo, dokler se narod na Kranjskem ne vdrži in zavze ter s primerno energijo odkaze tem baronom in grofom tisto mero politične važnosti v deželi s 95% slovenskega prebivalstva, mero, ki je tam blizu — ničle. Tem baronom in grofom se ne čudimo. Ali enemu med njimi, ki je sin naroda, ki je celo izišel iz priproste slovenske kože in ki je bil celo nekaj dopisnik slovenskih listov, ki bi mogel in moral torej — vzlie temu, da se je visoko povspel — umeti duševno življenje naroda, gospodu gorenjskemu baronu Schwegele ne moremo odpustiti, da postavlja svoje ime na take proglase, kakoršen je oni kranjskega veleposestva in da nima zmisla za prave naloge veleposestva, kakor jih je označil pokojni grof Henrik Clam-Martinic, ki je rekel o posebni priliki: »Po mojem prepričanju mora imeti veleposestvo globoke korenike v tleh domovine; trdne korenike, a ne le v grudi, ampak v duševnem življenju in v prizadevanju naroda, mej katerim živi!«

Od kranjskih baronov in grofov ni pričakovati, da bi se povzpeli na višino take naloge. Tem nujneja je dolžnost slovenskemu narodu na Kranjskem, da odpravi to anomalijo, da ti visokorodni gospodje sploh še igrajo kako ulogo mej nami! Kar čim prej naj jih enkrat pošlje v prezasuženi politični pokoj — z baronom Schweglom vred! Pred vsem pa naj bi začeli razmišljati o tem voditelji strank brez razlike političnega stališča.

Italijanska komora je včeraj zopet enkrat krepko posezala sem čez avstrijsko mejo. Italijanska vlada je odgovarjala kar na dve interpelaciji, ki se deloma tičeta naravnost notranjih naših stvari. Posl. Cottafavi je bil interpeliral radi izganjanja Italijanov iz avstrijskih dežel, posl. Fradeletto pa je poleg tega hotel še vedeti, zakaj da je avstrijska vlada prepovedala razkritje spomenika Giovanni Pratiyu v Tridentu. Na ti dve interpelaciji je podtajnik Fusinati odgovoril tako, da ni rekel ni tako, ni tako — a glede onega poprsja je popolnoma molčal, mesto

da bi bil izjavil, da italijanska vlada nima niti pravice utikati se v to. Interpelanta seveda nista bila zadovoljna. Cottafavi ni nimalo prikrival, kakovi so nameni irredente. Menil je, da komora italijanska mora izreči besedo simpatije za one, ki se v naših deželah boré za narodni čut. Brezbarvni odgovor mu ne more ugajati, ko se vendar najbolji italijanski možje, zbrani pod imenom Dante Alighieri, v inozemstvu trudijo za ohranitev italijanskega jezika!

Mi pa ne smemo pozabiti, da so pod imenom Dante Alighieri zbrani tudi italijanski generali in državniki, da sodelujejo torej spoznavno z našimi »najboljšimi možmi« in da je to delovanje naperjeno naravnost proti integriteti avstrijske države!! — Tako se pletejo niti, a naši državniki nimajo drugega posla, nego sklepati dodatke k pogodbam, s katerimi se obvezujejo podpirati — delovanje istih »najboljših mož!« Če to ni slepota, potem sploh ne vemo, kaj je vid! — V takem lepem soglasju je bistveno oficijelna z neoficijelno Italijo; da so torej vsi jednaki, je povedal tudi posl. Fradeletto z vse hvale vredno odkritostjo — menil je, da noče delati ministrom neprijetnosti radi postopanja Avstrije, ali tudi avstrijska vlada naj bi jim ne delala še hujih neprilik, s tem, da spravlja njih službene dolžnosti v naskrižje z njihovimi drugimi šesvetejšimi čutstvi.

Menda ne treba praviti, katera so ta »še svetejša čutstva«! Da, to so tista čutstva, ki spajajo oficijelno in neoficijelno Italijo v pohlepno po — neodrešeni Italiji, recte po avstrijskih provincijah. Tako govore očitno v italijanski komori. Naši zavezniki pa so vendar-le!

Tržaške vesti.

Beseda gospodu cesarskemu namestniku v Trstu. Praški mestni svet je sklenil odstraniti nemške nadpise na nemških ljudskih šolah v Pragi (v onih seveda, katere vzdržuje občina) ter jih nadomestiti s češkimi. Praško namestništvo pa je sistiralo ta sklep. Odlok, ki ga je o tej priliki poslalo mestnemu svetu, pravi: *K zunanji opremi šolskega poslopja spada nadpis, iz katerega mora biti razviden namen dotične šole. Nadpisu je namen, da pojasnjuje starišem vrsto šole in nje učni jezik... Šolske oblasti imajo paziti na to, da odgovarjajo šole svojemu zakonitemu namenu ter da so urejene po serhi, ki jim jo je odkazal zakon. Mestni svet nima torej pravice, pritrjati na šolskih poslopih nadpisov, katerih ni odobrila šolska oblast, ker bi s tem preprečil namen teh nadpisov!*

Fiat applicatio! V tržaški okolici imamo ljudskih šol s slovenskim učnim jezikom. Zakoniti namen teh šol je ta: vzgajati slovenske otroke na podlagi slovenskega učnega jezika. Ta namen okoličanskih šol bodi razviden z nadpisov na šolah; nadpis sam obveščaj roditelje za šolo godnih otrok o kakovosti in svrhi dotičnih šol! Kar velja za Prago, mora veljati tudi za Trst; saj živimo v isti državi!

Mi ne vemo, da-li je njegovi ekscelenci znano, da vse te šole po okolici, namenjene za vzgojo slovenskih otrok, imajo izključno italijanske nadpise! Njegova ekscelenca morda ni mogel opaziti tega ob obilici drugih poslov, drugi pa ga bržkone tudi niso opozorili na to. Naj nam torej oprostí blagohotno, ako si usojamo — sklenjé se na gori omenjeni odlok namestništva praškega — danes opozoriti ga na to, da nadpisi na šolah po okolici ne odgovarjajo svojemu zakonitemu namenu, oziroma, da niso — kakor bi morali biti — v soglasju z nameni onih šol.

Ozirom na navedeni odlok namestništva praškega bi bilo umestno tudi vprašanje, da-li so se omenjeni nadpisi pritrtili v sporazumljenju z ono šolsko oblastjo, ki je podrejena njegovi ekscelenci. No, ne bi bilo pravično, ako bi hoteli gospoda namestnika nadlegovati s tem vprašanjem. Kajti prekratko dobo je še le v Trstu, da bi nam mogel dati odgovora na tako vprašanje. Le-to zagotovilo pa naj njegova ekscelenca blagoizvoli vzeti na znanje, da so oni, ki so pridrili tiste nadpise, ki ne odgovarjajo svojemu namenu, *hoté, proračunjeno in iz narodno-političnih razlogov preprečiti namen nadpisov na ljudskih šolah, kakor ga nam definira odlok namestništva praškega!!*

Ako bo njegova ekscelenca tako dobroten, da vzame na znanje to naše opozorjenje, se udajamo nadi, da nemudoma ukrene potrebno, da na šolah po okolici zableste nad-

pis, ki bodo odgovarjali svojemu zakonitemu namenu, ki bodo torej znaki, da so pod tistimi strehami šole za — slovenske otročiče!

Natečaj za štipendije. Tuk. mestni magistrat razpisuje dva štipendija po 600 K. iz ustanove Girolamo Grego za vrednejšega mladeniča, ki so dovršili trgovinsko ali pomorsko akademijo v Trstu ter se hočejo posvetiti trgovini ali mornarstvu.

Prošnje je uložiti do 20. t. m. na tuk. magistratu.

C. in kr. mornarica v Trstu. Včeraj popoldne je prispelo v našo luko sedem torpedovk iz Pulja; tu se je že nahajala ces. in kr. ladija »cesar Karol VI.« Včeraj ob 11. uri predpoludne je namestnik grof Goëss obiskal na ladiji »cesar Karol VI.« nje poveljnika.

Službi občinskih zdravnikov sta razpisani za Škedenj in Barkovlje. Sedež tamkaj. Plača 2000 kron na leto, doklada za stanovanje 600 kron, doklada 200 kron vsaka tri leta. Prošnje do 15. decembra t. l. na mestni magistrat tržaški. Da bi zdravnika znala govoriti po domače z ljudmi, katere hočeta zdraviti — to seveda pri nas ni potrebno. Če je že vse postavljeno na glavo, pa naj bo še to!

O ljudskem štetju. Ker nam je danes nedostajalo prostora, spregovorimo jutri podrobno o tem predmetu, na kar opozarjamo cenjene čitatelje.

»Čevljar baron«. Ta opereta, ki jo je prošlo nedeljo uprizorilo »Slovensko pevsko društvo« v »Narodnem domu« v Barkovljah, je izborno uspela. Vse uloge, tudi najmanjše in najznamenitnejše, so bile v izvrstnih rokah. Zlasti sta nam ugajala g. Borovščakov kakor Podplat in gospa Grmekova kakor Marička. Njih igra je bila zares uzorna; izvajala sta svoji ulogi dosledno od začetka do konca. Občudovali smo krasni glas g. Štularja kakor Naceljna; igra njegova pa se nam je zdela včasih malce pretirana, kar je moral gospod Štular občutiti tudi sam, ker je bil semtertje precej upehan. Gosp. Jakob Štoka je vedel v svojo okorno in dokaj nedoločeno ulogo spraviti življenja. Pa kaj naj govorimo o posamičnih ulogah! Skupni utis je bil najboljši: kipeče življenje brez vsake mrtve točke, razum dolgočasnega kupleta, ki ga je pel Nacelj. Zbor je bil izvrsten, kakor drugače ni mogoče pričakovati pri tako odličnem pevovodji, kakor je g. Srečko Bartelj. — Tudi ostale točke vsporeda, zlasti Foersterjeva »Domovini«, so žele obilo priznanja. Vojaški orkester domačega pešpolka je na naše veliko vsejše sviral skoro same slovenske komade.

Voz električnega tramwaya je trčil včeraj z nekim navadnim tovornim vozom pred »tehničnim zavodom« ter se je poškodoval zunanje. Zamogel pa je nadaljevati vožnjo. V vozu so bile tri osebe, katerih se nobeni ni zgodilo nič hudega; isto velja glede sprovoznika in zavirača. — Danes zjutraj pa je tramway na barkovljanski cesti povozil jednega konja, ki je ostal mrtev. Tudi dotični voznik je bil poškodovan in so ga spravili na zdravniško postajo. Osebe na tramwayskem vozu je ostalo nepoškodovano. — Zopet in zopet treba priporočati voznikom, naj bodo skrajno previdni, ko se jim bližajo vozovi električnega tramwaya.

Požar je nastal prošlo noč v zadnjem delu trgovine z jestvinami Frana Mikola v »vicolo cieco« št. 2; požar je uničil vso zalogo blaga s pohištvo vred. Po naporu, ki je trajal poldrugo uro, se je posrečilo gasilecem, pogasiti požar. Škoda, ki jo je povzročil ogenj, še ni določena. Prodajalnica je bila zavarovana za 5000 kron.

Po vsej sili bi hotel umreti. 25-letni mornar Edvard Coen iz ulice Pozzacheria št. 2. je poskusil včeraj popoldne na šetališču pri sv. Andreju četrti samomor: prerezal si je žile, a neki čuvaj šetališča in neki redar sta preprečila hujšo nesrečo.

Mučenik dela. Ključavničar »tehničnega zavoda« Jernej Hrovatin je včeraj ponesrečil na delu; padla mu je težka železna plošča na nogi ter ja nevarno poškodovala.

Dražbe premičnin. V petek, dne 7. decembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Squero Nuove 13 in v ulici Farneto 7, železna blagajna, stiskalnica, tehnaica, vozniček in oprema v zalogi; v ulici Barriera vecchia 16, hišna oprava; v ulici S. Marco 26, hišna oprava; Campo S. Giacomo 11 in v ulici S. Marco 20, oprema v zalogi in hišna oprava; v restavraciji Giardino pub-

blico, hišna oprava; v ulici Campanile 5, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 7.1, ob 2. uri popoldne 10.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.2. — Danes plima ob 8.24 predp. in ob 10.17 pop.; oseka ob 2.48 predpoludne in ob 3.39 popoldne.

»Miklavžev večer«, ki ga priredi telovadno društvo »Tržaški Sokol« — po starem običaju — v soboto 8. t. m. v restavrantu »Pri ogerskemu kralju« (Via Commerciale) obeta postati prav zanimiva in živahna zabava. Obče priljubljeno »Slovensko pevsko društvo« nastopi z nekaterimi zares krasnimi pesmami. Jaka bo po svoji stari navadi velikansko resno govoril o rešetih in motiviral svoje resolucije, Miklavž v spremstvu pristnih hudičkov in angeljev nas pouči o dolžnostih majhnih in velikih otročičev in — kar ob oni naši idejalnosti vendar ne smemo prezreti, — krčmar bo točil izvrstna vina in pivo. Na svidenje torej v soboto ob 8. uri zvečer. Ali točno!

Ob enem opozarjamo, da bodo v soboto vsejedno plesne vaje od 4. do 8. ure zvečer.

Doneski za moško podružnico sv. Cirila in Metoda. Potom uprave »Edinosti« je doposlal g. Anton Babnik, krčmar v Trstu, ulica Giotto št. 5, za-se 2 K in za Ivana Urbančiča v Trstu 1 K; v pušici g. Furlana via Geppa 3 K 75 stot.

Za svetoivansko moško podružnico družbe sv. Cirila in Metoda sta darovala trgovca gg. Škapin in Pirič 20 kron.

Predavanje na Proseku. Vinogradniki! V soboto dne 8. decembra predaval bo g. Anton Štrekelj, uradnik za vinarstvo na c. kr. namestništvu, v dvorani gospoda Lukše na Proseku. Predavanje se začne po sv. maši, ki mine okoli 9. ure.

Proseški vinogradniki, pokažite, da se zanimate za napredek v svoji stroki, kakor so pokazali minolo nedeljo vrli Križani. Udeležite se torej vsi in gotovo se ne boste kesali.

ODBOR

kmetijske družbe.

Vesti iz ostale Primorske.

× Kako zmaguje lahonstvo v Istri! Josip Furlanič iz srednje Škofije je prišel na volišče s tremi polnoletnimi sinovi. Starejši sin je bil v volilni listi za V. kurijo, oče pa in ostala dva sinova — nista bila upisana!

Kakor temu, tako se je godilo tudi drugim, zato smo prišli samo do 108 glasov, da-si smo imeli nad 300 volileev na volišču!

Tako zmaguje lahonstvo v Istri, ali — zadnjikrat!

Dodamo naj namreč še to, da Lahi sami pravijo: »Ali sedaj, ali pa nikdar več!!«

× Tako gospodarijo! V srednji Škofiji zelo potrebujejo vodnjaka, ker jim v poletnem času običajno primanjkuje vode. Prosili so torej, naj bi se jim pomagalo. Iz deželne blagajne so jim dovolili 1500 kron v napravo novega, oziroma v popravilo starega vodnjaka. Miljska občina, pod katero spada dolina Škoflje, je poslala enega moža, ki je za 50 (reci petdeset) kron »poškikal« stari vodnjak, tako, da je sedaj slabši, nego je bil prej! Ostalih 1450 kron pa Škoflja ni videla! Tako skrbje gospoda za svoje podložne! Vprašanje je, kam je prišlo 1450 kron, namenjenih za gori omenjeni vodnjak?

× Bolj tajno! Pio Gambini iz Kopra, ki je tudi imeniten mož v italijanskem taboru, je tako-le rekel na Škofiji v pogovoru z dr. Derinom in drugimi Koperčani: »Gavaremo balotaggio. Un'altra volta bisogna lavorare più in secondu. I socialisti si sono ritirati, adesso ge daremo sotto agli Croati!« (Imeli bomo ožjo volitev. Drugikrat treba delati bolj tajno! Socialisti se odtegnejo volitvi. Sedaj vdarimo po Hrvatih!)

Pio je govoril, ne mené se za naše, ki so bili v bližini! Škoda, da je nekdo opozoril Gambiniju na »tujce«, drugače bi bili slišali še kaj več takih!! Gambiniju je nekdo rekel: »O comprarlo o mazzarlo!« (Ali ga podkupiti, ali pa ubiti!)

Vse to se je vršilo pred voliščem na spodnji Škofiji in sieer dne 29. novembra l. 1900.

× Sličice z volitve v Novi vasi. Pod piransko občino se nahaja vas Padena. V tej vasi se nahaja mož, ki je prejel 400 gl. od lahonске strani v ta namen, da bi deloval zanje! Ta mož pa je ostal

veren svojemu narodu — denar pa je shranil! Koliko so morali gospoda se le plačati onim, ki so se res prodali in delovali za lahonstvo!

Škedenjski šolski ravnatelj si je na zadnji volitvi dovoljeval vse mogoče zvijače, da je mogel zavajati naše ljudstvo. Nekega P. je nadlegoval celo uro časa, naj bi isti volil za Italijane, česar pa mož ni storil.

Ta uzor-učitelj je iskal hrane od hiše do hiše in je med drugim pojedel tudi erk-neno kokoš, katere noben Padenc ne bi bil pojedel! Kak ugleb si je pridobil mož v Padeni, priča tudi dejstvo, da so ga stari in mladi tikali — nalašč ter ga vabili: Čo Vane, pojdi gremo brat oljke!

Neki Ivan Krašovec mu je rekel: Spomni se, kaj je bil tvoj oče — bil je Slovenec, ki ni znal niti laški! Do sedaj sem te spoštoval in se ti odkrival, sedaj ti bom obračal — zadnjo plat!

Novovaščani so kleli tega moža tako, da je bilo groza poslušati. Ti vrli možje niso hoteli shraniti konj niti vladnemu zastopniku, kamo-li da bi jih bili občinskemu županu dru. Bubbi! Rekli so: Naši hlevi so polni hrvatskih konj, mi imamo hlevov, ali ne za laške konje! In res so morale gospodske kočije v sv. Peter, ki je oddaljen kake pol ure od Nove vasi!

Šimonu Jakovcu je rekel padenski »kapovila«: Ako obljubiš, da boš glasoval z nami (to je z Lahi), boš volil, četudi nisi v listi! Ko pa je ta mož šel na volišče z našo glasovnico — ga niso našli v listi!

Cerkovnik iz Padene je streljal, ne da bi bil imel orožni list. Orožniki so mu vzeli samokres in so odnesli istega na županstvo v Pomjannu. Mož je šel tja in skušal, da bi mu vrnilo to strelno orožje, ali tam se mu je reklo: Ako volite (v Novi vasi) z nami (z Lahi) vdobite samokres nazaj in ne plačate nobene kazni, drugače zgubite orožje in morate plačati kazen! Mož se je potakomnil in volil za lahone.

Komisija ni vdobila v Novi vasi strehe in je morala »obedovati« v občinski hiši — sir in kruh!

Nekateri piranski veljaki-agitatorji so se zatekli k našemu Božiču, ki jim je, ko so ga hoteli nagovarjati za svojo stranko, rekel: Mene pustite na miru, jaz sem in ostanem naroden Slovenec — kakor ste vi Lahi!

Novovaščani so takoj po volitvi zahtevali, naj se »capovili« (vaškemu načelniku) odvzamejo vse časti, ker je bil on edini izdajalec svojih sovaščanov in naroda našega! Gospoda župnika Počivalnik in Šušelj sta se morala potiti, da sta pomirila do skrajnosti razburjene duhove! Sklenilo se je, da se vse izvede pozneje in zakonitim putem.

Bog obvaruj, da ni bilo imenovanih gospodov župnikov — bilo bi nesreče! Potem pa naj porečejo, da mi dražimo narod!

V Novi vasi se govori, da je »capovila« iz Padene prejel od piranske gospode 400 K, oni iz Nove vasi pa 200 K.

Kaka sapa veje v Novi vasi, je razvidno tudi iz tega, da so onega Ivana Grižona iz Krkave, ki je svoječasno tepel veleč. gosp. kapelana Čemažarja — prav dobro nabili! Da ne poreče kedo, da je to barbar-sko, moram omeniti, da je isti žalil Novovaščane, rekši jim med drugim: »Ljubše mi je, da me jedo male istrske — uši, nego pa velike hrvatske!« — In prišla je vendar »velika hrvatska uš«, ki je Grižona do dobra obgrizla!!

Neki Antoa Juriševič (Čič) je volil z Lahi. Novovaške žene so ga zasramovale, ko se je vračal nazaj v Sv. Peter. Isti se je kasneje povrnil s steklenico vina v roki ter je poklinal vsi gospodo iz Pirana skupaj in jim ponudil piti mené: »Ola Jureti, pojte sem, da vam dam piti!« — Piranci so se »spostljivo« odkrivali staremu »Čiču« v kratkih hlačah! Piranski tajnik je stegnil roko po vino, katero mu je stavec ponujal, a se je — opekeli, kajti stavec je takoj odmaknil vino rekši zbadljivo: »Čekaj Jure, prvo moram piti jaz!« in je tudi res pil, na kar je navstal obči smeh na obeh straneh!

Ne morem zaključiti teh sličic, da ne bi še enkrat pristržno zahvalil vse Novovaščane za bratski vsprejem in pogoščenje, za impo-zantno spremljanje ven iz vasi, za pevanje krasnih pesmi, osobito one »Hej Slovani« in one o naših sokolih — Mandiču, Spinčiču in Laginji!

Bog stotero povrni vsem vam, ki ste z dušo in telom naši in niste klonili duhom niti pred vso piransko gospodo!

Nova vas mora ostati zgodovinska za-

radi njenih hrabrih in vrlih sinov. Padencem ne pravimo družega, nego, naj izprašajo svojo vest in po vesti naj gledajo, da popravijo, kar so sedaj žalostnega storili. Mi jih smatramo še vedno za svoje brate in prosimo Boga, naj jih razsvetli za bodočnost. Onim Padencem pa, ki so ostali trdni na edino pravi narodni strani, svetujemo, naj storé vse mogoče, da pouče zavedene! Vsi skupaj pa bodite uverjeni, da ni daleč oni čas, ko bo vsa Istra gledala na vas in vas blagrovala, ako se otrese vseh lažljivih zapeljivcev! Soviž Uljkar. po domače »zajče noge«, si je stekel neveljavih zaslug za njegove toli oboževane Benetke, ali narod, čigar sin je, ne bo blagroval njegovega spomina....

F. K.

Vesti iz Kranjske.

* Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda »Pivka« v Št. Petru na Krasu bo imela svoj občni zbor v nedeljo, dne 16. decembra 1900 ob 4. uri popoldne po običajnem vsprejemu v prostorih šentpeterske šole. — Na obilno udeležbo vabi

odbor.

* Osebne vesti. Avskultant v Novem mestu, g. dr. Metod Dolenc, je imenovan sodnim pristavom istotam. Finančni komisar v Ljubljani, g. Makso Kostanjevec, je imenovan višim finančnim komisarjem. — Gosp. dr. Ernest Majer iz Škofjeloce je imenovan sekundarjem v ljubljanski bolnišnici. — Okrajni šolski nadzornik na Krškem g. Andrej Šest, se je iz lastne volje odpovedal nadzorstveni službi.

* Ljubljansko-idrijska železnica. Idrija se je jela potezati za pridobitev železnice. V tej stvari je občinski svet ljubljanski v svoji zadnji seji sklenil, da bo ministerstvu priporočal, da podeli predkoncesijo za zgradbo proge Idrija-Vrhnika-Ljubljana in to tembolj, ker se je osnoval konsorcij, ki bo delal na to, da se Idrija preko Vrhnike zveže z Ljubljano. S progo na sv. Lucijo pa bi se Idrija odmaknila od Ljubljane. Obč. svet ljubljanski se je izrekel tudi za to, da postane proga Idrija-Vrhnika-Ljubljana neodvisna od južne železnice, vsled česar bi bilo treba sezidati tudi progo od Brezovice do Ljubljane.

* K vprašanju o poddržavljenju ali sekvestraciji premogovnikov je ljubljanski obč. svet zavzel svoje posebno stališče. Izrekel se je namreč proti tej akciji, ki jo je sprožil obč. svet dunajski ter sklenil, da se občina ljubljanska ne pridruži tej akciji niti v tem, da bi se poddržavila prodaja premoga na debelo. Magistrat naj pošlje na vlado prošnjo, da se z vsemi sredstvi upre draženju premoga.

* Darilo gđ. Jelovškovi, hčeri dra. Prešerna, je dovolil občinski svet ljubljanski. Gđ. Jelovškova dobi iz mestne blagajne 500 K.

Štajerske vesti.

— Osmerica novodošlih sodnih avskultantov v Celju. Ti avskultantje, ki jih je vlada poslala na celjsko sodišče, da se ondi nauče slovenščine, so na vse strani porabni — le za reševanje pretežno slovenskih vlog — ne! Zelo prav pa so prišli v imenik volilcev mestne skupine celjske. Ta imenik jih je bil baje zelo potreben, kajti njih imena so se blestela v njem še predno je njih germanska vzvišenost stopila na celjska tla. V tem oziru trdi neki dopisnik v »Narodu« tudi, da v istem celjskem volilnem imeniku ni pri belem dnevu z lučjo najti več slovenskih uradnikov, ki so že po tri leta v Celju. »Narodu« dopisnik pravi, da je, da so nekateri člani osmerice celjskih avskultantov pokazali svojo marljivost in navdušenost za priučenje slovenskemu jeziku na jako lep in temeljit način. Prišli so namreč kakor poslušalci na kazensko razpravo proti uredniku »Domovine«. Ko je dr. Mravljag, zastopnik tožiteljev govoril, so poslušalci — poleg avskultantov je bilo navzočega še mnogo znanega celjskega »občinstva« — živo odobraval njegova izvajanja. Ko pa je branitelj dr. Vrečko začel slovenski govoriti, je »občinstvo« s hrupno demonstracijo zapustilo sodno dvorano. To je umevno! Edino čudna je bila o tem le okolnost, da so se tej demonstraciji pridružili tudi oni avskultanti, ki so se prišli v Celje učiti se slovenščine in so z drugimi vred tudi ostavili dvorano. No, mi smo uverjeni, da so gospodje prišli z najboljšim namenom

na slovensko razpravo in so le nehote in nevede sledili elementarnemu svojemu nagonu, pobegnivši pred — slovensko govorico. Upamo, da se sčasoma vendar premagajo in svojo nemška ušesa privadijo na slovenščino; in to tembolj, ker se jim je z ozirom na njih preveliko službeno žrtvovanje in gorečnost dovolilo takoj za prvi mesec po 50 K doklade.

Razne vesti.

Izdatki in dohodki pariških razstav. Stroški letošnje svetovne razstave so znašali 65 milijonov frk., dohodki pa 68 milijonov; preostalo je torej čistega dobička 3 milijone frankov, kar pa ne izključuje možnosti, da so nekatera podjetja na razstavi trpela škodo. Razstava leta 1889. je imela čistega dohodka 10 milijonov, ona leta 1878. pa 32 in pol milijona zgube; razstava leta 1867. pa je bila aktivna za 3 milijone frankov. Razstave je obiskalo leta 1878. šeststot, leta 1889. dvaintrideset in letošnjo triinpetdeset milijonov oseb.

Srečka ljubljanskega mestnega posojila iz leta 1879. št. 24.556 je bila izžrebana že leta 1890. ter zadet dobiček 25.000 gld., a do leta 1896. se ni nihče oglašil za ta dobiček. Tedaj pa je vsled prošnje trgovca Karstensa v Hamburgu izšla sodna prepoved za izplačanja tega dobička, češ, da je Karstensov trg. tovariš Luk, ki je njemu poneveril več tisoč goldinarjev ter potem baje pobegnil v Ameriko, pokazal njemu že leta 1891. original izžrebane gori navedene srečke. On da si je pred dvema pričama zapisal številko one srečke ter da je torej Luk očitno bil pravi lastnik iste srečke. Dobitek se torej ni izplačal. Sedaj pa se je oglašil za dobiček Žid Arpad Kečkemetz iz Budimpešte ter se je sodnim putem temeljem avtentičnih računov banke »Merkur« v Pešti pogodilo, da je Arpad res kupil dotično srečko (in še jedno drugo) in sicer za svojo mater Klaro. Leta 1889. je ona dala srečki preštempljati ter je jedno istih in sicer ono s št. 24.556, ki je bila leta 1890. izžrebana, leta 1900. podarila svojemu sinu Arpadu. Ko je le-ta, pregledovaje listo o izžrebanih banke »Merkur«, našel o srečko med izžrebanimi, je potem neke banke zahteval denar, katerega pa mu niso hoteli izplačati vsled prepovedi trgovca Karstensa v Hamburgu. Na to je nastopil Arpad Kečkemetz sodno pot in minolo soboto je sodni dvor razglasil razsodbo, glasom katere je Arpad Kečkemetz po vsej pravici postal in ostal lastnik srečke št. 24.556, da je torej njemu izplačati dobiček v znesku 50.000 K. Karstens se je zadovoljil z enim tisočkom kron. — Pazite torej na srečke, ker je vedno ljudi, ki so drzni dovolj, da začno pravde za čisto krivično stvar ter skušajo oslepariti in prevariti celo oblastva.

Loterijske številke, izžrebane dne 5. decembra t. l.

Praga	11	24	13	89	58
Lvov	79	2	53	82	41

Brzojavna poročila.

Hrvatski sabor proti vinski klavzuli.

ZAGREB 5. (Priv.) V današnji seji je poslanec Žerjavić utemeljeval svoj predlog, da je odpraviti vinsko klavzulo v pogodbi z Italijo, naglašuj, da nas je Italija preplavila z vini slabe kakovosti na škodo Istre, Dalmacije, Hrvatske in Slavonije. Dosedaj se je uvozilo takega vina 10 milijonov hektolitrov, kar pomeni toliko, kakor da je Italija dobila od nas okoli 200 milijonov kron. Predsednik je govornika opominjal radi napadov na avstrijsko vlado. Glasovalo se bo o tem predlogu jutri.

Nemčija in Maroko.

BEROLIN 5. (Wolff.) Iz Maroka javljajo dne 28. novembra, da se je nemškemu poslaniku na sultanovem dvoru, baronu Neutzingen, posrečilo povoljno rešiti vprašanje glede odškodnine za umor nemškega poslanika v El-Makki in zaradi aretiranja nekega nemškega podanika.

Nemiri na Turškem.

CARIGRAD 5. (K. B.) »Agence de Constantinople« javlja, da neki listi v Sredu krivo poročajo o dogodkih v turških pokrajinah ob bolgarski meji ter kažejo položaj tamkaj v neugodni luči. Avtentične informacije na licu mesta da morejo opovrči tendenciozne vesti teh listov.

Ista agencija javlja z otoka »Samos«, da vlada tamkaj popoln mir, dočim poročajo od drugod v nasprotnem smislu.

Ustaja na Kitajskem.

NEW-YORK 5. (Reuter). Brzojavka iz Pekinga z dne 4. t. m. pravi: Kakor je bilo pričakovati niso prišli poslaniki niti v današnji seji do končnega sklepa, ker se niso prejeli od svojih vlad nobenih navodil glede preliminarne pogodbe za mir.

WASHINGTON 6. (K. B.) Državni departement je dobil poročilo, kako so se poslani v Peking zjedini glede načrta nagodbe, kateri načrt predložijo nemudoma vladam. Amerikanski poslanik Conger je pooblaščen, da podpiše nagodbo. Podrobnosti nagodbe je težko zvedeti, vendar pravijo, da je prodrli predlog Zjedinjenih držav glede kaznovanja krivcev in odškodnine. Kazen bodi najstrožja, katero more kitajska vlada naložiti. Ista naj prizna tudi, da je dolžna plačati odškodnino. Ostale točke so določili temeljem predlogov francoske vlade.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 5. (Reuter.) Brzojavka iz Grahamtowna pravi: Danes jutro so našli, da je brzojavna zveza pretrgana. Žica je bila prerezana ne daleč od mesta. Dogodek je povzročil mnogo vznemirjenja, ker se je mislilo, da je to storilo kako bursko poveljstvo.

LONDON 6. (K. B.) Kithener javlja iz Bloemfonteina: General Kuox je napal četo generala Deweta blizu Bethulienmthfielda ter pregnal sovražnika s vseh stališč. General French javlja iz Potchefstrooma: Kolona, ki je operirala blizu Lorberga, je ujela mnogo sovražnikov, zaplenila več tisoč glav živine ter pregnala 500 Burov iz okolice.

Trgovina in promet.

Denarni trg.

Dne 4. t. m. je bilo na dunajskem javnem trgu zahtevanje denarja živahno ter so stavki za bančne akcepte prve vrste poskočili 4 1/16 %. Vlogé na dunajskem glavnem zavodu avstroogrske banke so znašale 9 milijonov kron. — Podaljševalni stavki pri bankah so znašali okoli 4 1/8, pri zasebnikih pa 5 do 5 1/4 %. — Zasebni diskont v Berlinu je znašal 4 1/4 %.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 5. Pšenica za oktober K. — do — Pšenica za april 1901 K. 7.48 do 7.50 K. Rž za oktober K. 7.66 do 7.68 Rž za april K. 7.18 do 7.20 Oves za oktober K. — do — Oves za april K. 5.57 do 5.59 Koruza za september — do — Koruza za oktober — do — Koruza za maj 1901 K. 4.92 do 4.93

Pšenica: ponudbe dobre, povpraševanje boljše, trdnješe. Prodaja 40.000 m. st. 5 st. višje. Vreme: dež.

Hamburg 5. Trg za kavo. Santos good average za december 34.75, za mare 35.50 za maj 35.75 za september 36.50 Denar.

Havre 5. Santos good average za november po 50 kg. Fres. 41.75, za mare po 50 kg. Fres. 42.50

Dunajska borza dne 5. decembra.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98.40	98.55
„ „ v srebru	98.—	98.25
Avstrijska renta v zlatu	116.45	117.—
„ „ kronah 4%	98.45	98.50
Kreditne akcije . . .	675.—	673.65
London 10 Lsr. . . .	240.25	240.25
20 mark	23.51	23.51
Napoleoni	19.16	19.16
100 italijanskih lir . .	90.70	90.70
Cikini	11.34	11.34

kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd.

zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri peceh, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v škaflicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Škaflica stane 60 stotink.

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poštarne naročbe se izvrševajo v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič
devlj. mojster

Dunajska filjalka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.
Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
Centrala v Pragi.
Podružnice v Brnu, Plzni, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

POSILANO.

Slavna gospoda!
V prijetno dolžnost si štejem, zahvaliti se Vam, dragim bratom Slovincem, da ste me počastili se svojim obiskom na mojih predstavah.
Osobito se pa zahvaljujem gg. profesorju Mandiću, dru. Rybář-u in Josipu Mandiću, ki so mi šli tako prijazno aa roko v vsakem obziru. Lepo se zahvaljujem tudi cenjenemu listu »Edinost«, ki je tako laskavo ocenjevala in priporočala moje predstave, kakor tudi slavnima pevskema društvoma, ki sti radovoljno in ljubodušno nastopali na mojih predstavah.

Častiti bratje!
Uverjeni bodite, da utis, ki ste mi ga napravili se svojo rodoljubno požrtvovalnostjo, ostane trajen v mojem in moje soproge sreči. Moje največje veselje bi bilo, ko bi mogel jaz kedaj nastopiti mej Vami v večji družbi in v večji vlogi, v kar izrekam prijetno »Na svidenje!«

Zahvalivši se Vam še enkrat v svojem in svoje soproge imenu, Vam kličem prisrčni »Z Bogom!«

Z odličnim spoštovanjem
Božidar Gavrilović.

Poslano.

Ker je Ivan Postojna, sin Albina, javno trdil, da sem mu jaz dal 4 krone v ta namen, da ne bi šel volit v Plavje in je celó v veži nove hiše svojega očeta na Škofiji razobesil 4 krone, češ: vidite, ta je hrvatski denar obešen; — kar potrde lahko priče Anton Pohl in Matijev, Rudolf Mavrič Ivanov in drugi — s tem je rečeni Ivan Postojna mene žalil na časti, izjavljam, da je drzna laž, da bi bil jaz njemu dal 4 krone, pač pa jih je on meni dal za pot, ki sem jo napravil zanj v Trst radi neke piške.

V Srednji Škofiji, 4. dec. 1900.

Ivan Muzlovič,
vaški odbornik.

Najboljši in najpopolnejši glasovirji (pianini)

se vkupijo najceneje proti takojšnemu plačilu ali na mesečne obroke od 16 kron višje (tudi na deželo) neposredno pri tovarnarju

HENRIK BREMITZ-u
c. kr. dvornem založniku glasovirjev (pianinov)
v TRSTU, Borzni trg št. 9.

Svetovna razstava v Parizu 1900 »Srebrna kolajna«, ki je najvišje odlikovanje Avstro-Ogerske za pianoforte.

Zaloga

olja in kolonijalnega blaga.

Podpisani ima čast javiti slavnemu občinstvu, da ima v

ulici Ghega št. 11. v Trstu

veliko zalogo od navadnega do najfinejšega olja, kisa, mila, kave, sladkorja, riža itd.

Bogat izbor mila za perilo. Prodaja na drobno in na debelo ter prevzema poštno pošiljatve od 5 kg. naprej proti povzetju.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča udani

Alojz Trevisan.

Najhitrejša razprodaja

350 komadov za gl. 1.80

1 krasna pozlačena ura z lepo verižico s 3 letnim jamstvom; 1 krasen jantarjev ustnik za cigarete; 1 krasen prstan z imit. zlahtnim kamenom; 6 komadov najfinejših žepnih rut; 1 garnit. manšetnih in naprsnih gumbov iz double-zlata, vsi s patent. zaponko; 1 lepo dišeča toaletna žajfa; 1 najfin. žepni nož; 1 najfin. novčurka od usnja; 1 krasno toil. ogle-dalo z etvijem; 1 najfin. žepna pisalna oprava; 1 par najfin. gumbov za dame z imit. briljanti, jako premočljivo; 20 predmetov za dopisovalno porabo in še 300 kosov različnih predmetov, ki so pri hiši neizogibno potrebni. Vse skupaj z uro vred stane le gl. 1.80. Razpošilja proti povzetju

Ch. Jungwirth, Krakovo 5/40

Za neugajajoče se pošlje denar nazaj.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani

Spitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Ta sladna kava je priznana najboljša primes bobovi kavi, jako okusna in posebne redilne vrednosti, zatoorej naj se zahteva povsod le:

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.
MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR!
ZALOGA PRI IV. JEBACINU V LJUBLJANI.

Cenjene gospodinje!
skusite da ta naša
izborna sladna kava
najde pot v vsako
slovensko hišo.

Razglednice!

Ricmanje, prva slovenska občina grško katoliškega

obreda s staroslovenskim bogoslužnim jezikom. ○ ○ ○

Vdobjavajo se pri Janko Troštu v Trstu,
ulica Molin piccolo št. 3, I. nadstrop

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gl., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stoječo, postavno po-
loženo varstveno znamko.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Slovinci!

**Voščilo
(Biks)**

v korist družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je najboljši na celem svetu.

Ta biks da brez truda in hitro najlepši blišč ter vzdrži usnje mehko. ○ ○ ○

Zahtevajte to voščilo v vseh prodajalnicah!

Glavno zalogo ima Ivan Drufovka, zaloga usnja, v Gorici.

Slovenke!

Kwizdov Korneuburški prašek za krmljenje živine

Veterinarno - dijetetično sredstvo za konje, govedo in ovce. Rahljen skoro 50 let že v mnogih hlevih, kedar živina noče rada jesti, kedar slabo prebavlja v zboljšanje in pomnožitev redilnosti mleka pri kravah.
Cena 1/2 škatljica kron 1.40. 1/2 škatljice 70 stot. Prišten je le se zraven stoječo varnostno znamko ter je na prodaj v vseh lekarnah in drogerijah.
Glavna zaloga

Fran Ivan Kwizda,

c. kr. avstr. ogerski, kralj. rumunski in knežje belgarski dvorni zalagatelj.
Okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

Najbolja prevlaka za podove je Fernolendtov

bliščeči lak za podove

v četero nijansah za mehak les, ki pokrije vsako prejšno prevlakó, se ne prilepi, se ga lahko opere in je trpežen. Za 10 m. zadostuje 1 kg. po 2 kroni v plehasti škatli.

Ces. in kralj. privilegirana

tovarna kemičnih izdelkov

ST. FERNOLENDT

Zaloga:

Dunaj, I Schulerstrasse št. 21.

Ustanovljena 1832.

Razpošilja se tudi po poštne povzetju.

Nadaljne specialitete: pisalna in kopirna črnila, nepremočljive masti za usnje, patentovano sredstvo za ohranjanje podplatov „Vandol“, Kovinska čistilna zmes, srebrne in zlate čistilna mila, laki za usnje in bronasti lak kakor tudi vsega sveta najbolje

leščilo (biks)

Cenik pošljem brezplačno poštne prosto.

Važno za vsakega!

Razpr odaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nvč.

krasna garnitura ob-
stoječa iz

14 krasnih drago-
cenih predmetov
in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tudi posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom, točno urejena s 3 letnim jamstvom in škatljico.
- 1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica s privescim. Pariški sistem.
- 1 goldin-igla, za kravate z imitir. briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovrtnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno punčir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etvijcu.
- Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont. vred pošilja le za 2 gl. 95 nvč. s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, trdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarjajoče sprejem v 8 dneh nazaj in povrnen denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika.
Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Jabolka

najfinejše vrste
100 kg. 8 gl.

uižje vrste 5 gl. nefrankovano, po povzetju pošilja

J. Razboršek

Šmartno pri Litiji (Kranjsko)

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.